Wrocław, 30.03.16

Aleksandra Zienkiewicz
Towarzystwo Benderowskie
Towarzystwo Upiększania Miasta Wrocławia
towarzystwobenderowskie@gmail.com

Sz. P. Rafał Dutkiewicz
Prezydent Wrocławia
ul. Sukiennice 9
50-107 Wrocław

Wniosek o kompleksowy program antysmogowy

Zgodnie z art. 241 Kodeksu postępowania administracyjnego, wnosimy o podjęcie przez Prezydenta Wrocławia prac nad programem kompleksowej wymiany pieców w centralnych osiedlach Wrocławia.

Zanieczyszczenie powietrza jest obecnie kluczowym problemem Wrocławia. Wiele mówi się o jego skutkach, a ponure statystyki powoli stają się wiedzą powszechną. 500 ofiar śmiertelnych rocznie w samym Wrocławiu to tylko ostrożne szacunki. Istnieją zapowiedzi działań, jednak na razie nie są one wystarczająco konkretne.

Przykładem miasta, w którym problem jest duży, jednak władze określiły drogę zmian, jest Kraków. W tamtym mieście wprowadzono docelowo zupełny zakaz palenia drewnem i węglem, powiązany z szerokim programem dopłat - zarówno do wymiany pieców (koszty zwracane nawet do 100%), jak i do zwiększonych kosztów ogrzewania dla osób najuboższych.
Zapewne zmiana w całym Wrocławiu jest niemożliwa. Chcielibyśmy jednak, żeby u nas zmiana zaczęła się od ścisłego centrum. Zgodnie z postulatem „miasta kompaktowego" - winniśmy zachęcać do przyjaznego życia jak najbliżej serca miasta.

Program powinien, według nas, obejmować centralny obszar miasta:
1) Stare Miasto,
2) Przedmieście Świdnickie,
3) Przedmieście Oławskie,
4) Nadodrze,
5) Ołbin,
6) Przedmieście Piaskowe.

Stare Miasto i Przedmieście Świdnickie stanowią serce Wrocławia. W dużej mierze objęte są parkiem kulturowym, a zanieczyszczenie zagraża nie tylko mieszkańcom Wrocławia, którzy często odwiedzają ten teren lub tu mieszkają, ale i turystom. Ma też poważny wpływ na zabytki. Dym płynący z kominów dodatkowo wzmagany jest przez zanieczyszczenia komunikacyjne, szczególnie mocno w centrum Wrocławia.
Nadodrze i Przedmieście Oławskie to z kolei miejsca, gdzie problem wydaje się być największy. Z drugiej strony - są dostępne środki na rewitalizację, które powinny być ukierunkowane właśnie na zmianę energetyczną. Zgodnie z wytycznymi RPO/ZIT 49 proc. środków przeznaczonych na dany projekt rewitalizacyjny może być wydawanych na termomodernizację. Uchwała antysmogowa skłaniałaby wspólnoty mieszkaniowe do obowiązkowego uwzględniania tego wymiaru prac w planowanej rewitalizacji.
Ołbin i Przedmieście Piaskowe również borykają się z zanieczyszczeniami pochodzącymi ze starych pieców węglowych. Problem jest tu nie mniejszy niż na Nadodrzu czy Przedmieściu Oławskim, a do tego jest pogłębiany przez zanieczyszczenia komunikacyjne. Dodatkowo, Przedmieście Piaskowe to centrum akademickie, przez które dziennie przewijają się dziesiątki tysięcy studentów, narażonych na szkodliwe pyły i rakotwórcze substancje zawarte w smogu.
Co ważne, budynki w powyższych częściach miasta znajdują się w bezpośrednim sąsiedztwie miejskiej sieci ciepłowniczej, co predestynuje je do podłączenia do niej jako taniego i ekologicznego źródła ciepła. Zacząć należałoby od budynków gminnych, a także z większościowym udziałem gminy Wrocław w strukturze własności.

Częścią programu powinny być:
1) Uchwała antysmogowa: zupełny zakaz palenia węglem/drewnem np. od 2022 r.
2) Program dopłat (którego częścią są fundusze RPO/ZIT)
3) Program wsparcia socjalnego dla najuboższych.

Niezależnie od funduszy zewnętrznych, konieczne jest finansowe zaangażowanie gminy Wrocław. Środki Unii Europejskiej i programu Kawka mogą nie starczyć (zwłaszcza że nieznana jest przyszłość tego programu). Uważamy, że zamożne miasto, jakim jest Wrocław, stać na zapewnienie zdrowia swoim mieszkańcom. Niezbędne jest też przejęcie przez gminę Wrocław roli doradczej dla wspólnot i zarządców.

Konieczne jest też podjęcie uchwały, która zakazywałaby palenia paliwami stałymi (węglem i drewnem). Doświadczenia krakowskie (zgodnie z informacjami Krakowskiego Alarmu Smogowego) pokazują, że bez zakazu wielu mieszkańców nie ma motywacji do wymiany pieców. Samo ograniczenie palenia paliwami stałymi, bez wskazania finansowania, także nie odniosłoby pożądanego skutku.

Nadal niezbędne jest edukowanie mieszkańców, informowanie o skali problemu oraz alarmowanie, gdy bezpieczne poziomy zanieczyszczeń są przekroczone. Samo informowanie bez pokazania realnych sposobów walki ze smogiem nie przyniesie właściwego skutku. Nie można zapominać także o drugim źródle problemu, jakim niewątpliwie jest transport samochodowy. Tu odpowiedzią jest szeroko rozbudowany, szybki oraz wygodny transport publiczny.

Wnosimy także o powołanie okrągłego stołu, którego częścią byliby politycy, urzędnicy, ekolodzy, społecznicy, a także zwykli obywatele, zatroskani problemem zanieczyszczeń w swoim mieście. To gremium powinno zająć się doradzaniem i wypracowaniem kompromisowych, ale skutecznych rozwiązań w walce ze smogiem.

Zgodnie z art. 39[1] § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego odpowiedź na powyższy wniosek prosimy przesłać na adres poczty elektronicznej: towarzystwobenderowskie@gmail.com.

W imieniu Towarzystwa Benderowskiego
i Towarzystwa Upiększania Miasta Wrocławia

Aleksandra Zienkiewicz
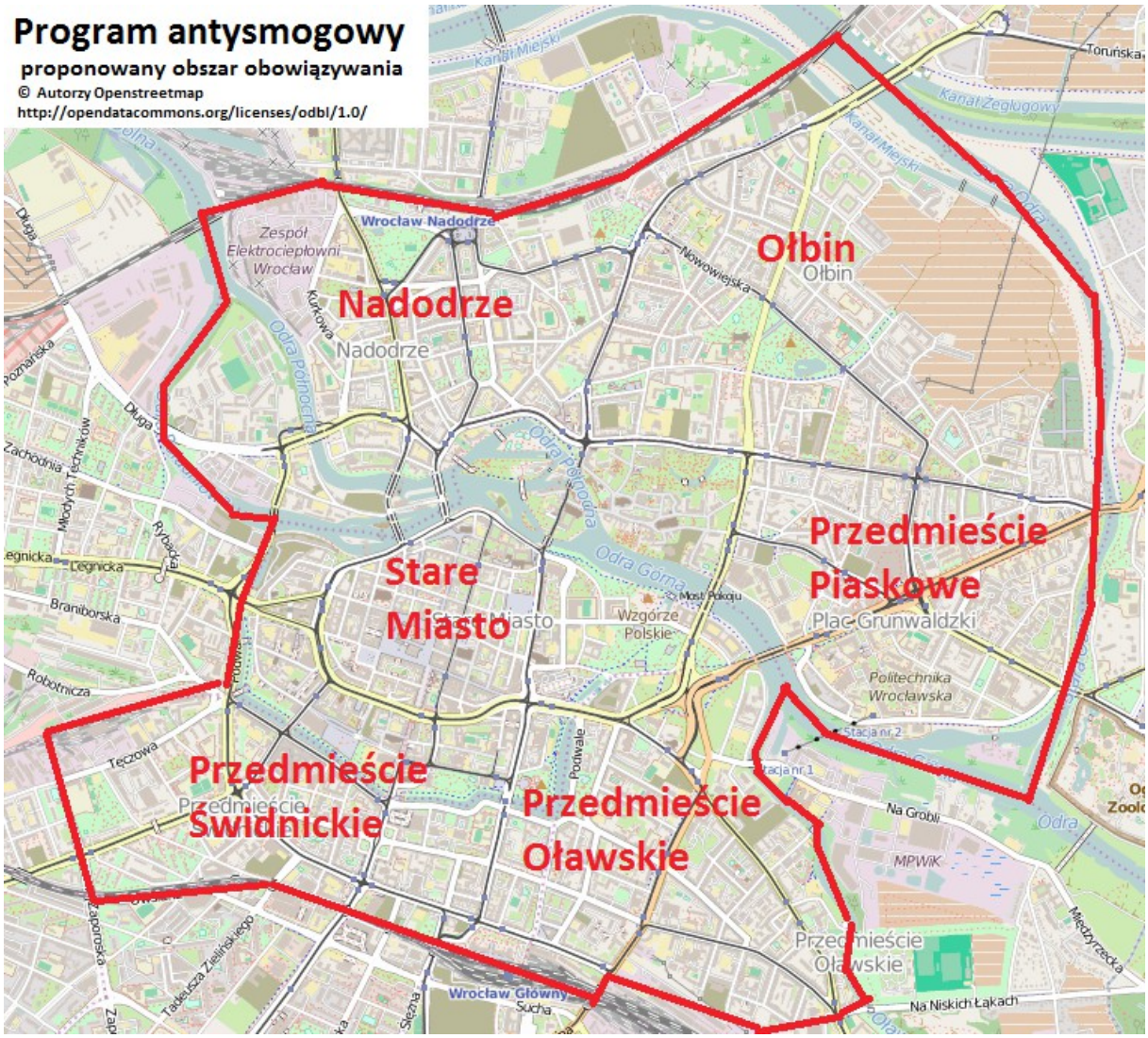
Załącznik graficzny: